

ζετο ἐνώπιον αὐτῆς περὶ τοῦ ἔρωτός του. Ἐλάτρευε τοῦτον λοιπὸν ἡ ἀγαθὴ Μαρία καὶ ἐν τῇ εὐκρινείᾳ τοῦ πυρώδους αὐτῆς ἔρωτος οὐδέποτε οὐδ' ἐφαντάζετο κἄν, ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἀνάνδρως. Αὐτὸς τῶν σκέψεων καὶ τῶν ὁνείρων αὐτῆς ἦτο μόνον ἰνδαλμα. Ὁ μέλας καὶ διαπυρρος τῆς κόρης ὀφθαλμὸς ἔλαμπε θεσπέσιον, ὅπουταν εἶχε πρὸ αὐτοῦ τὸν λατρευτὸν ἐκεῖνον, καὶ ἄφατος εὐδαιμονία ἐπὶ τοῦ λεπτοφυοῦς προσώπου τῆς Μαρίας ἐναργῶς ἐξωγραφεῖτο, ὅταν παρ' αὐτῇ ἐκάθητο ἐκεῖνος· ἡγάπα θερμῶς καὶ διαπύρως, ἐλάτρευε πιστῶς καὶ ἐγκαρδίως, εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα ὀλοκλήρως παρεδόθη ἡ καλὴ Μαρία. Τάλαιναί κοραὶ! πτωχὰ πλάσματα! ἀσθενῆ ὄντα! . . . ποσάκις ἀπροστάτευτα ἀφίσθε εἰς τὴν ἀπιστίαν τῶν ἀνάνδρων ἐραστῶν ὑμῶν! καὶ τίς ὁ καρπὸς τῆς τοιαύτης τυφλῆς πίστεως ὑμῶν! . . . ἡ πεῖρα διδάσκει.

Ἐνῶ εἰς τὸ ζενιθ εὐρίσκετο τῶν ὀρκῶν, τῆς ἀγάπης καὶ τῶν ὑποσχέσεων ὁ Ἀγαμέμνων, πλουσία κόρη τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐξήτησεν. Ἠρνήθη παρευθὺς τὴν ὀρφανὴν Μαρίαν ὁ ἀνάνδρος ἐκεῖνος καὶ ἐμνηστεύθη μετὰ τῆς δευτέρας. Ὡ ὀλεθρία καὶ ἀσυνείδητος ἐπιτορξία! ὦ κακοῦργος καὶ ἀσύγνωστος πρῆξις! Ἠρνήθη τὴν Μαρίαν, τὴν ἀξιολάτρευτον, τὴν χαριτόδορητον, τὴν περιπαθῶς αὐτοῦ ἐρωῦσαν, τὴν περικαλλῆ καὶ ἀγαστήν Μαρίαν, διὰ παντὸς αὐτὴν ἀφῆκεν εἰς θλίψιν, εἰς ἀπελπισμὸν φρικώδη, εἰς ἀπόγνωσιν. Ἄλλ' ὁ οὐρανὸς δὲν βλέπει ἀδιάφορος ἀνοσιότητος τοιαύτης. Θῆτον ἢ βραδύτερον ἢ θεῖα νέμεσις λαυρὸς ἐπέργεται κατὰ τῶν ἀδικούντων.

Μετὰ ὀργάνων καὶ ψαμάτων συνοδείᾳ εὐθυμὸς βαδίζει, ἐν τῷ μέσῳ ἔχουσα λαμπρὸν νυμφίον τὸν Ἀγαμέμνονα πολυτελῶς ἡμφιεσμένον. Τελεῖ τοὺς γάμους τοῦ μετὰ πλουσίας κόρης καὶ ἤδη ἐν ὀργάνοις καὶ ὕδατι εἰς τὴν οἰκίαν μεταβαίνει τῆς εὐτυχῆς νύμφης, ὅπως σύζυγος αὐτῆς κληθῆ ὑπὸ τοῦ ἱερέως. Εὐτυχῆς ὁ Ἀγαμέμνων, μόνην τὴν μέλλουσαν σύζυγον ἐνθυμεῖται καὶ τὸ μειδιᾶμα ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτοῦ ἀνοῦν εὐθυμον καὶ ἀθῶον αὐτὸν παρίστησιν. Αἴφνης σκέψις ζοφερὰ διηυλάκωσε τὸ μέτωπον αὐτοῦ. Καὶ ἡ Μαρία! ὦ ἡ Μαρία! . . . ὡς ἔνοχος ἔκρυψεν ἐν ταῖς χερσὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Ἄλλὰ ὡσεὶ καθ' ἑαυτοῦ ὀργισθεὶς ἀγερώχως ὕψωσε τὴν κεφαλὴν, καὶ αἰθὶς ἐμειδίασεν, ἵνα τὰς λυπηρὰς ἀποδιώξῃ ἀναμνήσεις· ἦτο εὐτυχῆς! ἦτο νυμφίος! καὶ τί ἔμελλεν αὐτῷ περὶ τῆς ξένης ὀρφανῆς ἐκεῖνης κόρης!

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν εὐθυμον γαυλίον πομπήν, πομπὴ ἑτέρα νεκροφόρος ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τῆς ὁδοῦ προὔχουσι. Μελανείμων γέρων ἱερεὺς, σταυρὸν ἐν ταῖς χερσὶ κρατῶν, προηγείτο ψάλλον θρηνωδῶς ἀρχαίαν βυζαντινὴν μελωδίαν· οἱ δ' ἐπίλοιποι, πενθίμως κάτω νενευκότες ἐν σιγῇ καὶ κατανύζει· ἡκολούθουν εὐλαβῶς, ἐν μέσῳ ἔχοντες τὸ νεκροφόρον τῆς Μαρίας φέρετρον. Ὡδήγουν ταύτην εἰς τὴν τελευταίαν κατοικίαν τῶν θνητῶν, τινὲς δὲ καὶ ἐδάκρουν, ἢ κλαίοντες τὴν ἀνθηρὰν νεότητά τῆς ἀτυχῆς Μαρίας, ἢ ἵνα περ' ἔδρεψεν ὁ θάνατος προῦργος, ἢ προκλαίοντες τὴν τύχην ἑαυτῶν τὴν μέλλουσαν, ἢ ἡ νεκρὰ Μαρία ὑπεμείνησκειν αὐτοῖς.

Αἱ δύο συνοδεῖαι συνητηρίθησαν εἰς τῆς ὁδοῦ τὸ μέσον· συνεκρούσθησαν τὸ χάρμα καὶ τὸ πένθος· ὡ τύχης εἰρωνεία· ἀπέναντι ἀλλήλων ἔστησαν οἱ κλαίοντες καὶ οἱ γελῶντες . . .

Τὰ ὄργανα εἰσῆγσαν, ἐπαύθησαν τὰ ψαματὰ καὶ μόνη ἡ θρηνωδὴ ψαλμοῦδιᾳ ἐξακολουθεῖ τοῦ ἱερέως. Ἡ χάρα τοῦ γάμου λεληθῶτως ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἐπιβλητικὴν λύπην τοῦ θανάτου, ὅπως ἡ θερμὴ τοῦ πυρὸς ὑπέκει εἰς τὸ ψῦχος τοῦ ὕδατος· κατήφεια ἐκάλυψε τὰ πρόσωπα τῶν τῶς εὐθυμούντων ἀκολούθων τοῦ νυμφίου· ὡ λύπη, λύπη! καιρία ἢ ἐπιπρασὶς σου ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ φερέτρου ὁ νυμφίος τὴν πρῶην ἐρωμένην ἀνεγνώρισεν αὐτοῦ. Φεῦ ἡ Μαρία εἰς τὸν τάφον φέρεται, ἐνῶ αὐτὸς πρὸς τὴν νύμφην τὴν ἀντεράστριαν ἐκεῖνης ὀδηγεῖται! ὦ οὐρανέ! αὐτὸς λοιπὸν ἐφόνευσεν τὴν ἀτυχῆ Μαρίαν καὶ ἡ τύχη ἔφερον αὐτὸν πρὸ τοῦ νεκροῦ ἐκεῖνης· ὁ νοῦς αὐτοῦ εἰς παρελθούσαν ἐποχὴν ἀνέδρομε καὶ ἀνεμνήσθη τῶν ἐρώτων καὶ τῶν ὀρκῶν· ἐσακλεύθησαν αἱ φρονεῖς τοῦ δυστήνου· ὦ Θεέ δίκαιε, δὲν ἦτο δυνατόν κάλλιον νὰ ἐκδικήσῃς τὴν Μαρίαν ἢ διὰ τῆς παρουσίας τοῦ νεκροῦ αὐτῆς πρὸ τοῦ ἐπιπρῶου καὶ ἀπίστου! Πόσον εὐτυχέστερος ἦθελεν εἶναι, ἂν οἱ κεραυνοὶ

τοῦ οὐρανοῦ κατεσυνέτριβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, πρὶν ἢ τὴν νεκροφόρον συναντήσῃ συνοδεῖαν!

« Στῆθι! στῆθι! » παράφορος ἐφώνησεν ὁ Ἀγαμέμνων. Ἐν ἀπορίᾳ πάντες προσητένισαν αὐτῷ, εἰσῆγσαν οἱ πάντες, ἔστησαν οἱ τὴν νεκρὰν φέροντες, ὡσεὶ προσηλωθέντες, ὡσεὶ τις ἀνωτέρα δύναμις ἐκώλυεν αὐτοὺς νὰ προχωρήσωσιν. Ὡς μανιώδης ὤρμησεν ὁ νέος ἐπὶ τοῦ φερέτρου καὶ μετὰ λυγμῶν ἐνηγκαλίσθη τὴν νεκρὰν Μαρίαν. « Ὡ ἀγία κόρη, σύγγνωθι. . . ὦ σύγγνωθι Μαρία » προέφθασε νὰ εἴπῃ· τὰ χεῖλη ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τῆς κόρης προσεκόλλησεν, ἔμεινεν ἀναίσθητος, ἐλειποθύμησεν, ἀπεψύγη, ἐπάγη ὅπως σίδηρος θερμὸς, ὅταν ἐγγίσῃ ἐπὶ πάγου. Ὡ συνειδὸς, ὦ ἱερά φωνὴ τῆς καρδίας, ὦ τιμωρὲ ἀμείλιχτε τῶν σφαλλομένων ἐν τῷ βίῳ· ὅποια ἡ ἰσχὺς σου ἐπὶ τῶν θνητῶν!

Ἐν πλήρει συγκινήσει οἱ περισταμένοι διηρωτῶντο « τί τὸ δρᾶμα τοῦτο »; Ἀπέσπασαν ἐν τούτοις ἀπὸ τῆς νεκρᾶς τὸν δυστυχῆ νυμφίον καὶ ὀπίσω εἰς τὸν οἶκον ἔφερον αὐτόν. Ὁ γάμος ἀνεστάλη. Συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν ὁ πλῆμων Ἀγαμέμνων ἀνεμνήσθη τῶν συμβάντων, ἀπελπίς ἐθνήγει· οὐδὲ συμβουλάς, οὐδὲ παραμυθίας ἤθελεν ἵνα ἀκούσῃ· ἐθρήνει μόνον καὶ ἐστενάζε.

Εἶναι νύξ βαθεῖα· ἀνέφελος ὁ οὐρανός, ὡς ἀπέραντος ναός, ὑπὸ ἀπείρων λυχνῶν φωταγωγεῖται. Καθεῖδει ἡ φύσις, κοιμᾶται τὸ πᾶν. Εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως παραδεδομένοι ἀφρόντιδες δαρθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα, μόνη δὲ ἀγρυπνεῖ ἡ ὁδύνη. Κρημνώδες ἀκρωτήριον βαθέως εἰσχωρεῖ ἐν τῇ θαλάσῃ, τοὺς πόδας τῶν βράχων αὐτοῦ ἀσπάζεται ἡρέμα κύμα ἀπαλόν, ὑπὸ λεπτῆς ζεφύρου αἰρας ἐλαυνόμενον καὶ φλοῖσθον προξενεῖ, τὴν σιωπὴν ταραττοντα τῆς σιγηλῆς νυκτός. Ἡ Φοῖβη δι' ὠροῦ φωτὸς τὴν ράχιν ταύτην περιβάλλει τὴν ἐνάλιον.

Τῆς οὔτος ὁ κινούμενος παμμέλας ὄγκος, ὡς φάσμα ἐκ τοῦ τάφου ἄρτι ἐξελθόν! ὦ φρίκη! φρίκη! πρὸς τὸν πόντον κλίνει, ὡσεὶ ἤθελεν, ἵνα καταμετρήσῃ τὸ βαθὺ αὐτοῦ. Τί ἄρα μερμηρίζει ἐν ταῖς μελαίναις αὐτοῦ φρεσὶ τὸ πλάνον φάσμα! Ἐὰν πλησίον αὐτοῦ ἦτο τις τὴν στιγμήν ταύτην, ἤθελε παρατηρήσει· τὸ ἄγριον αὐτοῦ βλέμμα ἀπαστράπτον ἐκ πυρὸς σατανικοῦ. Κατηραμένος εἶναι ἴσως, ἀποδράς μὲν ἐκ τοῦ βᾶθους τοῦ ταρτάρου, μὴ εὐρίσκων δὲ οὐδ' ἐν τῇ γῆ ἀνάπαυσιν καὶ θέλων ἵνα ταύτην ἐν τῷ βᾶθει τῆς θαλάσσης ἀναζητήσῃ. Ἰδοῦ, ἰδοῦ πρὸς ἄλλα ἐτοιμάζεται . . . ὡ ἔπεσαν ἐν τῇ θαλάσῃ, στρῶμα δὲ ἀφροῦ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν πηδήσαν, κρύσταλλα παντοῖα ἐσχημάτισεν· ἀκαριαίως κατέπεσε καὶ πάλιν, τὸ χάρμα, ὅπερ ἤνοιξε τὸ πᾶν σῶμα, κατεκάλυψε. Μετὰ μικρὸν ἡ πρώτη ἐπεκράτησε σιγὴ καὶ αἴθις.

Ὅταν ἡ Ἥως τὰς χρυσὰς πύλας ἤνοιξε τῆς ἑως καὶ ἐκ τῆς ἑώας δράγματα φωτὸς ἀπλέτου ἔπεσον ἐπὶ τῆς παραλίας, ἔνθα ἡ νυκτερινὴ σκηνὴ συνέθη, πτώμα ἐδειξάν ἐκτάδην ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ὑπὸ τῶν κυματίων τοῦ αἰγιαλοῦ λειχόμενον. Ἦτο τὸ πτώμα τοῦ δυστήνου Ἀγαμέμνονος.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ Π. ΦΙΛΑΝΘΙΑΣ.

Ἡ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

XI.

Ἡ ἐξέτασις τοῦ μικροῦ ἀσθενοῦς ἀπέδωκεν ἀποτελέσματα ὅσον οἶον εὐχάριστα. Τηλεγράφημα τοῦ Ριχάρδου φθάσεν μετὰ τινὰς ὥρας καὶ περιέχον μόνον τὴν ἐξῆς λέξιν, « Ὁ Ἐδμόνδος » ἔλαβεν ἀπάντησιν ἐκ μιᾶς ἐπίσης λέξεως, τῆς ἐπομένης, « Ἐσώθη! ». Ἡ δὲ κυρία Ριχάρδου, ἀπαλλαγείσα τῆς τρομερᾶς αὐτῆς ἀγωνίας, ἐνόμισεν ὅτι ὀλόκληρον τὸ ἐγὼ αὐτῆς θὰ κατέρ-

ρειε και θα εθάπτετο υπό ανέφραστον και εύτυχη χαρην.

Και όμως τά πάντα δέν είχαν περατωθῆ· ἡ κινδυνώδης ἐποχή παρήλθε και ἤρχετο ἡ ἀνυπόφορος περίοδος. Ὁ Ἐδμόνδος, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν ζωὴν, ἐπανεκτάτο ἐπίσης τὰς δυστροπίας και ἰδιοτροπίας αὐτοῦ, ἐξεχειρομένης ἐπὶ μᾶλλον ἐκ τῆς ἀνυπομονησίας αὐτοῦ ὡς ἀναρρωννύοντος. Συνεπεῖα τῆς κωφότητος αὐτοῦ, ἦν ἡ κυρία Ριχάρδου, ἠναγκάζετο νὰ θεωρήσῃ ὡς εύτύχημα, και ἡ ὁποία θα παρετεινετο ἐπὶ δεκαπενθήμερον κατὰ τὸ λέγειν τοῦ ἱατροῦ καθὼς και τῆς προσκαίρου τυφλώσεως, διότι και οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ δέν θα ἤνοιγον πρὸ τῆς παρελεύσεως δεκαπενθημερίας, ἡ Ὀδὶλη ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ ἴσον χρονικὸν διάστημα τὰ χρέη αὐτῆς ὡς νοσοκόμου, χωρὶς νὰ διατρέξῃ τὸν κίνδυνον ν' ἀναγνωρισθῆ.

Ἀνυπόφοροι κνισμοὶ ἀνησύχουν τὸν παῖδα, ὅστις ἐξ ἐνστικτοῦ ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ πρόσωπον. Ἡ διατήρησις τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐξηρτάτο νῦν ἐκ τῆς ἐτοιμότητος τοῦ πνεύματος και ἐκ τῆς ὑπομονῆς τῶν περὶ αὐτὸν ὅπως παρεμποδίσωσιν αὐτὸν νὰ ἀραιρέσῃ διὰ τὰς βίας τὰς ἐσχάρας τῶν πληγῶν· ἐδῶ ἡ κ. Ριχάρδου ἐφάνη οἷα πράγματι ἦτο. Ἡ κυρία Βρίς κατ' ἀρχὰς ἐνόμισεν ὅτι δύναται εύκόλως νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἀπλούστατον φαινόμενον καθῆκον νὰ παρεμποδίσῃ τὴν πρὸς τὰ ἄνω αὐτόματον κίνησιν τῆς χειρὸς τοῦ παιδός. Ἐν διαστήματι ὅμως ἡμισεῖας ὥρας ἡ προσοχή και ἡ ἐργασία, ἦν ἡ ἀπόφασις ἐκείνη ἀπῆτει, κατέβαλον αὐτήν.

Ὁ Ζαφρέ, ὅστις ἀντικαθίστα αὐτὴν δέν εἶχε τὴν ἀπαιτούμενην βαρύτητα. Ὁ Ἐδμόνδος συνειθισμένος ὢν ν' ἀκούη αὐτὸν ἐφ' ὅσον και ὅταν ἤθελε, ἀπέριπτε μακρὰν τὴν προστατευτικὴν χεῖρα ὅταν ἐκ τῆς ἀφῆς κατενόει ὅτι ἦν ἡ τοῦ ὑπέρτερου. Κατὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης ἡμέρας ἡ κυρία Βρίς ἀπηυδηκυῖα, καταστᾶσα μᾶλλον εύρεθίστος συνεπεῖα τῆς ἀδυναμίας αὐτῆς, ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἱατρὸν ὅτι ἦτο πλέον ἀνυπόφορος ἡ κατάστασις ἐκείνη και ὅτι μέχρις οὗ ἀναρρώσῃ ὁ παῖς θα ἡσθάνετο ἅπαντες οἱ ἐν τῷ πύργῳ.

— Εἰς τρόπον μόνον ὑπῆρχε, ἐδήλωσεν ὁ ἱατρός. Ἐὰν ὁ Ἐδμόνδος δέν θέλῃ ἢ δέν δύναται, —διότι τὸ ἐνστικτικὸν τοῦτο διαφεύγει ἐνίοτε πάντα συλλογισμὸν—ἐὰν λοιπὸν δέν δύναται νὰ μὴ ξεῖ τὰς πληγὰς αὐτοῦ πρέπει νὰ δέσωμεν τὰς χεῖράς του.

Ἡ κυρία Βρίς, πάντοτε ταχεῖα ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν αὐτῆς και ἐπιτακτικῆ ἤθελε νὰ θέσωιν ἀμέσως εἰς ἐνέργειαν τὴν συμβουλήν τοῦ ἱατροῦ, ἡ Ὀδὶλη ὅμως μᾶλλον ὑπομονητικῆ κατώρθωσε νὰ τοὺς καταπέσῃ νὰ προσπαθήσωσι κατ' ἀρχὰς νὰ δώσωσιν εἰς τὸν Ἐδμόνδον νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἀπαιτεῖται ἥρωικὴ ὑπομονή.

— Ξεῦρεῖς, Ἐδμόνδε, εἶπεν ἡ προμητῶρ, ἐὰν δέν μένης ἡσυχος θα σὲ δέσουν τὰ χεῖρια.

Τὸ πρόσωπον τοῦ παιδός συνεσπάζθη ἐν εἰδει ἀπιστεύτου ἐκφράσεως ὑπερηφανείας ταπεινωθείσης.

— Δέν θα κινήσω πλέον τὰ χεῖρά μου. Μαμμά, εἶπε, μὴ με δέσετε τὰ χεῖρια μου.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὑπερανθρώπους κατέβαλε προσπαθείας ὅπως ἀντιστῆ εἰς τὸν πειρασμὸν και πολλακίς ἐπετύχχανεν, ἄλλοτε ὅμως ὡσάκις ἡ θέλησις αὐτοῦ ἦν ἀνίσχυρος, ἡ χεῖρ αὐτοῦ ἐφέρετο ἀσυναίσθητως πρὸς τὸ πρόσωπον, πρὸς τρόμον τῆς κ. Βρίς, ἥτις περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο τὴν διατήρησιν τῆς ὠραιότητος τοῦ παιδός.

Ἡ Ὀδὶλη ἐζήτησε τότε ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπιστασίαν ἐκείνην κυρίως καθ' ἣν στιγμὴν οἱ κνισμοί, ὡς ὁ πυρετός, ἐγίνοντο ἰσχυρότεροι ἤτοι κατὰ τὰς πρὸ τοῦ ὕπνου στιγμῆς. Τὴν φροντίδα δ' ἐκείνην ἐξετέλεσε μετὰ τοιαύτης δεξιότητος, ὥστε διὰ τῆς χειρὸς, ἐλαφρῶς μόνον ἐγγίζουσα τὴν τοῦ παιδός, ἀνέκοπτε τὴν μὸλις ἀρξαμένην κίνησιν χωρὶς νὰ ταράξῃ τὴν ἡσυχίαν τοῦ ἀναρρωννύοντος.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἡ Ὀδὶλη παρετήρησεν ὅτι ἡ αἰσθητικότης και τὰ λοιπὰ αἰσθήματα ἐπανέρχοντο πάλιν εἰς τὴν ψυχὴν

ἐκείνην. Ὁ Ἐδμόνδος ὠμίλει ἤδη και πολλακίς μάλιστα μειδιάμα ἐπῆνθει ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτοῦ. Πολλακίς, ἡ Ὀδὶλη, ἐγγίζουσα αὐτὸν διὰ τῆς χειρὸς ὅπως τὸν προειδοποίησῃ, ἡσθάνθη ὅτι ἐκεῖνος ἐκράτει ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τοὺς δακτύλους αὐτῆς. Ἦν τοῦτο δείγμα εύχαριστήσεως και θωπεῖα συνάμα.

«Μὴ δυνάμενος οὔτε νὰ με ἰδῆ οὔτε νὰ με ἀκούσῃ μὲ ἐκλαμβάνει ὡς τὴν προμητῶρά του». Καὶ ἔσφιξε τὴν ἰσχνὴν και ἀσθενικὴν χεῖρα.

Πρῶταν τινὰ ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς, ἀντικαθίστασα τὸν καθ' ὅλην τὴν νύκτα μείναντα ἐκεῖ Ζαφρέ, ἤρξατο νὰ τακτοποιῆ τὰ ἐνθεν κἀκειθεν ἀτάκτως ἐρριμμένα ἐπιπλα. Τὸ μέγα δωμάτιον, ἐν ᾧ εἶχε διέλθει νύκτα ἐν τόσῳ φρικτῇ ἠθικῇ ἀγωνίᾳ, δέν εἶχε πλέον οὐδὲν τὸ ἀπαίσιον, ὅπερ ἐξέλιπε σὺν τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου και τῇ σωτηρίᾳ τοῦ παιδός. Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἤρξατο τότε νὰ ἀγαπᾷ πλείοτερον αὐτὸν καθ' ὅσον ἡ ἀνάρρωσις ἔβαινε καλπάζουσα.

Ἀφοῦ ἐτακτοποίησε τὰ πάντα, ἐκάθησε πλησίον παραθύρου. Ἡ ἀρχαία αὐτῆς ἐνεργητικότης ὑπεχώρησεν εἰς εἶδος ἐκνευρώσεως, ἦν ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἐκτακτον κόπωσην, ἀντὶ δὲ νὰ λάβῃ ἐργόχειρόν τι ἢ βιβλίον διὰ νὰ διασκεδάσῃ, ὡς θα ἔπραττεν ἄλλοτε, ἤρξατο ρεμβάζουσα ἐν μελαγχολίᾳ.

Ὁ Ριχάρδος θα ἐπανήρχετο ταχεῖως. ὡς ἔγραψε, και θα εύρισκε τὴν μητέρα και τὸν υἱὸν εύ ἔχοντας. Ὁ πλοίαρχος, ὅστις ἐκαλεῖτο Ὀδὶλη, ἐκυβέρνησε καλῶς τὸ πλοῖον κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ναύαρχου! Ἦν λίαν ἀδύνατος και εἶχεν ἀνάγκην μικρᾶς ἀναπαύσεως, ἐπομένως θ' ἀφινε τὸν παῖδα πλησίον τῆς κυρίας Βρίς και τοῦ Ζαφρέ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀνάρρωσιν αὐτοῦ και ἐκείνη μετὰ τοῦ συζύγου τῆς θ' ἀπῆρχετο εἰς τινὰ κατάλληλον ἐξοχὴν ν' ἀναπνεύσῃ καθαρὸν ἀέρα. . . Πόσον εἶχεν ἀνάγκην τῆς ἠθικῆς ὑποστηρίξεως και τῆς τρυφερότητος τοῦ συζύγου αὐτῆς! Αἱ διαρρυσασαὶ ἡμέραι ἐφαίνοντο αὐτῇ ὡς αἰῶνες, ἐνόμιζεν ὅτι ὁ σταθερὸς βραχίον και τὸ προστατευτικὸν βλέμμα τοῦ Ριχάρδου ἐγκατέλειπε αὐτὴν ἀπὸ τόσο καιροῦ, ὥστε ἦν ἀσθενὴς ἡ καρδιά αὐτῆς.

Ἀπὸ τῆς κατηραμένης ἐκείνης ἡμέρας τῆς εἰς Πινὸν ἐλεύσεως αὐτῆς—και μὸλις εἶχον παρέλθει δέκα πέντε ἡμέραι, ἦτο τοῦτο δυνατόν;—εἶχε παρηγορήσει τοὺς πάντας, οὐδεὶς ὅμως ἐπαρηγόρησεν αὐτὴν, ἔδωκε πάντοτε και οὐδέποτε ἔλαβε. . . Δέν ἦτο βεβαίως παράδοξον ὅτι ἡσθάνετο ἐαυτὴν κεκοπιακυῖαν, ἐσκέπτετο ὅμως ὅτι τὸ μέλλον θα ἦτο καλόν! Μετὰ τὸ μικρὸν ταξείδιον, τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν θα εύρισκον ἅπαντας εύ ἔχοντας. Τοῦ λοιποῦ ἐκέκτητο ἀσφαλῆ θέσιν μετὰ τοῦ συζύγου και τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Διότι ὁ Ἐδμόνδος θα ἐμάνθανε βεβαίως ὅτι τὸν περιεποιήθη, ἀπαξ δὲ μαθὼν τοῦτο θα ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ πλέον κεκλεισμένην τὴν καρδίαν του πρὸς αὐτὴν;

Ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ ἔστρεψε τὴν βεβαρυμένην αὐτῆς κεφαλήν πρὸς τὴν κλίνην και ἐξαίφνης ἐμεινεν ἀκίνητος ἐξ ἐκπλήξεως. . . Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων ὀρθανοίκετους, τὸν ἀγκῶνα στηρίζων ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς κλίνης ὁ Ἐδμόνδος τὴν παρετήρει.

Ἐν τοῖς ἐφηβικοῖς αὐτοῦ ὀφθαλμοῖς, αἴφνης προσκλήσασι σοβαρότητα και ἀρρενωπὸν ὕφος, ἔλαμπε φῶς γλυκὺ και τρυφερόν, ἐπὶ τῇ κινήσει δὲ αὐτῆς, ἠνοιξεν ἐκεῖνος τὰ χεῖλη και εἶπεν.

— Μαμμά!

Ἠγέρθη ἐκείνη ἐντρομος, φοβουμένη μὴ ἐπανεῖλη αὐτῆς ἡ νευρικὴ ἐγκεφαλικὴ ταραχή.

— Μαμμά! ἐπανελάβεν ὁ Ἐδμόνδος τείνων αὐτῇ τὰς χεῖρας, σεῖς με ἐπεριποιήθητε, τὸ ξεύρω! Σὰς ἤκουσα νὰ ὠμιλῆτε, διότι μ' ἐνόμιζον κουρῶν, ἐγὼ ὅμως ἤκουον περίφημα, πρὸ πάντων ἀπὸ δύο ἡμερῶν· ἔπειτα αἱ χεῖρές σας δέν ὁμοιάζουν τὰς τῆς γαργιάς μου· τὰς διέκρινον ἐντελῶς. . .

Ἐκείνη ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην, ὁ δὲ Ἐδμόνδος ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐντὸς τῶν ἑαυτοῦ χειρῶν.

— Ἀγαπητή μου μαμμά, εἶπεν ὑψῶν πρὸς αὐτὴν τοὺς ἐξω-
δηκότας ἔτι ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, μ' ἐσώσατε τὴν ζωὴν, ὁ Ζαφρέ
τὸ ἔλεγε χθὲς εἰς τὴν γηραιά, ὅταν σεις δὲν εἴσθε ἐδῶ! ὑπῆρχε
μέγας κίνδυνος διὰ σᾶς! Καὶ σᾶς εἶχα φερθῆ τόσον ἄσχημα!
Πῶς λοιπὸν εἰμπορέσατε, ἐμὲ ὁ ὅποιος σᾶς ἐφέρθηκα μὲ ἐκεῖνον
τὸν τρόπον νᾶ. . . Ὡ! συγχωρήσατέ με! συγχωρήσατέ με!

Καὶ ἔκρυψεν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τὰ πλήρες αἴσχους πρό-
σωπον αὐτοῦ. Ἡ Ὀδὶλη ἠσθάνετο τὴν καρδίαν αὐτῆς ἐξογκου-
μένην καὶ ἀνερχομένην εἰς τὸν οὐρανόν.

— Ἀγαπητέ μου υἱέ, ἐγὼ πάντοτε σὲ ἠγάπησα καὶ τῶρα
εἶμαι πολὺ εὐτυχής.

Ἡ κυρία Βρίς εἰσελθοῦσα μετὰ μίαν ὥραν εὗρεν αὐτοὺς συν-
διαλεγομένους ἡσύχως καὶ κρατουμένους ἐκ τῶν χειρῶν.

XII.

Παιδική, ἀνεκφραστός ὅλως χαρὰ ἐπεκράτει ἐν τῇ γηραιᾷ
κατοικίᾳ τοῦ Πινὸν διότι ὁ νεαρὸς κύριος ἀνέλαβε τόσον ταχέως
πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ. Ὁ Ριχάρδος θὰ ἔφθανε τῇ μεθεπο-
μένην, ὁ δ' Ἐδμόνδος ἐπεθύμει νᾶ ἦτο ἔξω τῆς κλίνης κατ' ἐ-
κείνην τὴν ἡμέραν. Ὁ ἰατρὸς δὲν ἔλεγε μὲν ὄχι, ἀλλὰ συνάμα
ἐπέβαλλε καὶ ὄρους.

Ἡ Ὀδὶλη ἐπηγαινοῦρχετο ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνῶ μειδίαμα ἐπήνθει
ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῆς, τὸ δὲ βλέμμα αὐτῆς ἐξεπέμπετο χάρειν
ἐκ τῶν ὑπὸ μέλανος κύκλου περιβαλλομένων ὀφθαλμῶν αὐτῆς.

— Θεέ μου! εἶπεν ἡ κ. Βρίς εἰς τὸν Ζαφρέ τῇ προτεραίᾳ
τῆς ἀφίξεως τοῦ Ριχάρδου, τί θὰ εἶπῃ ὁ υἱός μου ὅταν ἰδῇ τὴν
σύζυγόν του εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν.

Ὁ Ζαφρέ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, δὲν ἦτο
εὐδαμῶς ἠὲ χαριστημένος καὶ ὅταν δὲν ἦτο ἠὲ χαριστημένος ἐάν
ὀλόκληρος ὁ κόσμος προσεφέρετο αὐτῷ δὲν θὰ ἦνοιγε τὸ στόμα.

Τῇ ἐπαύριον πρωιαίτατα, εὗρισκετο ἐν τῷ σταθμῷ ὅπως
προὔπαντήσῃ τὸν κύριον αὐτοῦ. Καθ' ὅλην τὴν ὁδόν, αἱ ἐρωτή-
σεις καὶ αἱ ἀπαντήσεις δὲν εἶχον τέλος. Εἰς πᾶν ὅ, τι ἀπέβλεπε
τὴν υγείαν τῆς Ὀδὶλης, ὁ καλὸς ὑπρέτης ἀπάντα συντόμως καὶ
ἐν ὑπεκφυγαῖς, ὅπερ δὲν ἠὲ χαρίσται ποσῶς τὸν Ριχάρδον.

— Ἐπὶ τέλους, δὲν εἶναι βέβαια ἀσθενής; ἠρώτησεν ἀνυπο-
μονῶν οὗτος.

— Ὅχι, κύριε, ὄχι ἀκόμη, ἀπάντησεν ὁ Ζαφρέ.

Φθᾶς ὁ Ριχάρδος ἔδραμεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Ἐδμόνδου,
ὅστις φέρων τὰ παλαιὰ αὐτοῦ ἐνδύματα, ἄπερ ἦσαν πλατέα
καὶ κοντά, ἐπὶ τῇ ἀφίξει τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἶχε μετενεχθῆ εἰς
μέρος λίαν ἀπομεμακρυσμένον τοῦ κοιτῶνος ἐν ᾧ ἔκειτο ἀσθενής
καὶ ἔνθα πασα φροντίς κατεβλήθη πρὸς ἐντελῆ ἀπολύμανσιν.

Περιττὸν νᾶ διηγηθῶμεν τί ἐγένετο μετὰ τὸν πατρός, υἱοῦ καὶ
προμητόρος. Μετὰ τοὺς πρώτους ἀσπασμούς, ὁ Ριχάρδος ἀνεζήτησε
περὶ αὐτὸν τὴν σύζυγόν του.

— Δὲν εἰμπορέσει νᾶ σηκωθῆ ἀπὸ τὸ κρεβάτι, εἶπεν ἡ κ.
Βρίς, εἶναι πολὺ ἀδύνατη καὶ καταβεβλημένη. . .

— Πηγαίνω νᾶ τὴν ἰδῶ, εἶπεν ὁ Ριχάρδος κατευθυνόμενος
πρὸς τὴν θύραν.

Ὁ Ζαφρέ, ὅστις ἐπὶ μίαν στιγμὴν εἶχεν ἐξέλθει ἀνεφάνη
αἴφνης ἐπὶ τῆς θύρας καὶ διὰ χειρονομίας, σεβασμὸν ἐνδεικνυού-
σης, ἠμπόδισεν αὐτὸν νᾶ ἐξέλθῃ.

— Μὲ τὴν ἀδείνσας, ἡ κυρία σᾶς παρακαλεῖ δι' ἐμοῦ νᾶ
μὴ εἰσελθῆτε εἰς τὸν θάλαμόν της, μάλιστα συνιστᾷ εἰς τὸν
κύριον ν' ἀπέλθῃ ὡς τάχος, τούτου δ' ἕνεκα ἔθεσα ἄλλους ἔπ-
πους εἰς τὴν ἀμαξάν, ἥτις ἀναμένει πρὸ τῆς πύλης. Ἡ κυρία
παρακαλεῖ τὸν κύριον ἐάν τὴν ἀγαπᾷ, νᾶ φύγῃ ἀμέσως διότι
νομίζει ὅτι προσεβλήθη ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀσθενείας, ἐπομένως πε-
ριττὸν νᾶ προσβληθῆ καὶ ὁ κύριος, διότι δὲν θὰ ὑπῆρχε κανεὶς
νᾶ τὸν περιποιηθῆ.

Ὁ Ριχάρδος ὠχρὸς ἐκ τοῦ τρόμου, ἔμεινεν ὡσεὶ καρφωμένος
ἐν τῷ μέρει ἔνθα ἴστατο.

— Νομίζω δὲ ὅτι ἐάν ὁ κύριος ἐπιβῆ ἀμέσως τῆς ἀμαξῆς θὰ
πράξῃ καλῶς.

— Ἄ! εἶπεν ὁ Ριχάρδος, εἶναι πολὺ σκληρόν.

— Δὲν ἦτο τόσον ἄρρωστη χθὲς τὸ ἐσπέρας, εἶπεν ἡ κ.
Βρίς, σχεδὸν ὅσον καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς συγκινηθεῖσα, ἀπὸ τινων
ὅμως ἡμερῶν δὲν ἦτο ἡ αὐτή. . .

— Ὡ! τὴν ἀγαπητὴν σύζυγόν μου! ἀπέπραξεν ὁ Ριχάρδος
ἐν ἐκφράσει ἀγωνίας τοιαύτης ὡστε ἡ μήτηρ του ἤρξατο νᾶ
κλαίῃ. Τίς θὰ τὴν περιποιηθῆ. Εἶναι καθῆκον μου νᾶ εἶμαι πλη-
σίον της, νᾶ τῇ ἀποδώσω ὅ, τι ἔπραξεν ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου.

— Αὐτὸ εἶναι τρέλλα, εἶπεν ἡ κ. Βρίς μετὰ κύρους, θὰ πρά-
ξωμεν ἡμεῖς ὅ, τι ἠμποροῦμεν καὶ ἔσο βέβαιος, Ριχάρδε, ὅτι
δὲν ἠμπορεῖς σὺ νᾶ πράξῃς καλλίτερον παρ' ὅ, τι ἠθέλομεν πρά-
ξῃ ἡμεῖς. Ὁ Ζαφρέ ἔχει δίκαιον, φύγε ἀμέσως.

— Ἐχω διαταγὴν νᾶ φέρω μίαν ἀδελφὴν τοῦ ἐλέους, εἶπεν
ὁ ὑπρέτης. Ἄγωμεν, κύριε, μήπως φύγῃ τὸ τραῖνον!

— Ἡ ἀγαπητὴ σύζυγός μου! εἶπεν ὁ Ριχάρδος στᾶς ἀφοῦ
ἔκαμε δύο βήματα, νομίζω ὅτι πράττω ἀτιμίαν, ὅτι ἐγκαταλείπω
τὴν σημαίαν μου!

— Παπάκη, εἶπεν αἴφνης ὁ Ἐδμόνδος, ὅστις ἴστατο σοβα-
ρώτατος, μόνον ἐν πρόσωπον δύναται νᾶ περιποιηθῆ ἀκινδύνως
τὴν μαμμά, ἐγὼ. Σοὶ ὑπόσχομαι, ὅσον καὶ ἐν εἶμαι ἀσθενής, ὅτι
δὲν θ' ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τοῦ προσκεφαλαίου της ἐκτός ἐάν μὲ
διώξῃ.

Ἡ λέξις «μαμμά» τόσον νέα ἐν τῷ στόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ,
ἐκλόνησε τὴν σταθερότητα, ἣν ἠδυνήθη νᾶ τηρήσῃ ὁ Ριχάρδος.
Ἐσφίξε τὸν Ἐδμόνδον ἐν ταῖς ἀγκάλας αὐτοῦ μετὰ τρυφερότη-
τος, ἥτις ἐφάνη αὐτῷ τὸ πρῶτον ἐκχεομένη ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς
καρδίας αὐτοῦ.

— Καλὰ, σοὶ τὴν παραδίδω, εἶπεν. Ἐνθυμῶ ὅτι τῇ ὀφεί-
λεις τὴν ζωὴν, καὶ ὅτι ποτέ, ἀκούεις καλῶς υἱέ μου; οὐδέποτε
θὰ δυνηθῶμεν νᾶ πληρῶσωμεν τὸ πρὸς αὐτὴν χρέος ἡμῶν.

Καὶ ἀνεχώρησε, τὴν καρδίαν ἔχων συντετριμμένην καὶ μόνον
φόβον ἔχων μὴ προσβληθῆ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῆς ἀσθενείας, διότι
ἐγίνωσκε καλῶς ὅτι ἡ Ὀδὶλη μανθάνουσα τοῦτο θὰ ἐδοκίμαζεν
ἀθεράπευτον θλίψιν, οὕτω δὲ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἔβλεπον αὐτὸν
μεταβαίνοντα εἰς Παρισίους καὶ ἐρχόμενον ἐκεῖθεν, ἐξωτερικῶς
μὲν εἰς τὰς ἐργασίας αὐτοῦ ἀσχολούμενον, πρᾶγματι ὅμως σκεπτό-
μενον μόνον τὸν ἐν Πινὸν θάλαμον, ἐνθα ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἦν ἀσθε-
νής. Εὐτυχῶς δὲν ὑπέθεσε ποτὲ τὸν βαθμὸν τῆς λύπης, ἣν ἡ σύ-
ζυγός του ἠσθάνθη ἀπομακρύνουσα αὐτὸν ἀπ' αὐτῆς.

Νᾶ μὴ δύνηται νᾶ τὸν ἰδῇ, τοῦλάχιστον νᾶ τὸν ἀκούσῃ, νᾶ
μᾶθῃ ὅτι ἡ ταχεία ὡς ἀστραπὴ στιγμὴ, καθ' ἣν θ' ἀναγίνωσκεν
ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν ὅ, τι ἐδικαιοῦτο νᾶ ἀναγνώσῃ, τοῦτο
ἠδύνατο νᾶ εἶναι δι' αὐτὸν τὸ δηλητήριον, ὅπερ ἠθέλε ν' ἀπομα-
κρύνῃ, ἀλλὰ τοῦτο διὰ τὴν Ὀδὶλην ἔσχε τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ
βαρύτητα, οἶαν τὸ ἐνδύμα τῆς καλογραφίας εἰς νεάνιδα τὸ πρῶτον
ἐνδυομένην αὐτό.

Θὰ ἐπανεβλεπεν ἄρα γε πάλιν τὸ ἀγαπητὸν ἐκεῖνο ὄν, εἰς ὃ
ἔδωκεν, ἀνεῦ ὀπισθοβουλίας τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς;
Καὶ ἐν ἀπέθνησκε, διότι ἦτο ἤδη λίαν καταπεπνημένη καὶ οὐχὶ
προπαρσκευασμένη νᾶ ὑποστῇ τὴν δοκιμασίαν, ἣν ὀφίστατο, τί
θὰ συνέβαιεν;

Θ' ἀπέθνησκε λοιπὸν χωρὶς νᾶ τὸν ἰδῇ. Καὶ ἀποθανοῦσα ἔτι
δὲν θὰ ἤξιοῦτο τοῦ βλέμματος αὐτοῦ, τοῦ τελευταίου ἀσπασμοῦ,
ὄν δίδομεν εἰς τὰ ἀγαπητὰ ἡμῶν πρόσωπα πρὶν ἢ κατέλθωσιν εἰς
τὸν τάφον! Ἐν ταῖς σκέψεσι ταύταις ἐνυπῆρχεν ἀνυπόφορος
πικρία.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.